

NAS GLAS

Pn. Licejska knjižnica
Realna gimnazija

tu

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik štev. 296. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Zopet naj čakamo!

Beograjska »Politika« z dne 7. julija prinaša sledečo vest:

V finančnem ministrstvu je dovršen projekt o povišanju draginskih doklad upokojencem in upokojenkam in o izplačilu razlike prejemkov aktivnim državnim uslužbencem za čas od 1. oktobra 1923, do 1. maja 1924. Ta načrt, ki je izdelan po predlogih Saveza, bi moral biti podpisan na eni izmed prvih bodočih sej ministrskega sveta.

Za izplačilo povišanih draginskih doklad upokojencem in upokojenkam je potrebno glasom zakona o draginskih dokladah odobrenje finančnega odbora narodne skupščine. Ker je pa sklicanje tega odbora v tem trenutku iz mnogih razlogov nemogoče, zato je jasno, da bodo ubogi upokojenci in upokojenke še dolgo čakali na izplačilo.

Za izplačilo razlike prejemkov aktivnim državnim uslužbencem ni potrebno odobrenje tega odbora. Toda kljub temu, vsaj vse kaže na to, bodo tudi aktivni državni uslužbenci še dolgo čakali, ker je finančni minister izjavil, da nima denarja.

Vsled teh slabih izgledov je sklenil Savez, da skliče še o teku tega meseca v Beogradu velik protestni miting, na katerega bi prišli delegati vseh organizacij državnih uslužbencev in invalidov. Po mitingu bi šla povorka vseh prisotnih demonstrativno po glavnih ulicah.

R. R., Ljubljana:

Okrajni desinfektorji.

Imamo jih menda že pri vseh okrajnih glavarstvih. In kako smo jih bili potrebni, kako smo jih željno pričakovali! Nočem nikogar žaliti s trditvijo, da naša širša javnost pravzaprav ne ve, kako in kaj je s temi desinfektorji. Zato ne bo škodilo sledeče kratko pojasnilo.

Na račun reparacij smo prejeli od Nemčije precejšnje število pločevinastih kotlov na štirih kolesih za razkuževanje obleke i. dr. Iz dejstva, da je bila tudi Slovenija, ki nima pravice do reparacij, tako bogato dotirana s temi desinfektorji, bi se dalo sklepati, da je teh desinfektorjev bajno število. Do tu bi bila stvar še nekam v redu. In kaj se je zgodilo potem?

Predvsem malo uvoda. Kot primaner sem kupil na sejmu od kričečega Juda »zlato« veržico za 40 vinarjev. Takoj pero v roke in: »Draga mamica! Kupil sem zelo poceni zlato veržico. Prosim Te, da mi takoj pošlješ eno zlato uro. Najrajši bi imel zlato, če pa ne gre drugače, pošlji mi eno srebrno. a mora biti zelo lepa, taka tenka, veš!«

Iz letnega poročila Saveza nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev.

(Konec.)

Kapital Saveza je znašal koncem leta 1922 Din 18.177.785,87, a koncem leta 1923. je narasel na Din 43.048.157,27. Deleži včlanjenih zadrug so se povečali v poslovnem letu od Din 125.707,40 na Din 216.105.—, a dohodki na račun zakonitih prejemkov so se povišali od Din 18.072.078,47 na Din 42.832.052,27. Hranilnih vlog Savez ni prejemal, a tudi ni delal dolgov. Savez je dajal zadrugam kredite po 4%. Ta nizka obrestna mera je nekatere zadrug zapeljala v to, da so od Saveza dobljeni kredit nalagale v denarne zavode z visokimi obrestmi, namesto da bi odplačevale dolg na blagu, ki so ga imele pri Savezu. Savez bo v bodoče proti takim zadrugam najostreje postopal.

Savez se je mnogo bavil tudi z vprašanjem osebnega kredita državnih nameščencev, ker je to vprašanje v ozki zvezi z delom naših zadrug. To vprašanje se da rešiti le tedaj dovolj, ako bo Savez razpolagal z visokim kapitalom v ta namen in ako bo kreditno odeljenje odeljenje Saveza in v naj- ožjem stiku z njegovim ostalim delom.

Prav tako važno je tudi drugo vprašanje, namreč vprašanje o stanovanjskih prilikah državnih nameščencev. Treba bi bilo z ozirom na važnost tega vprašanja, da skupščina naloži upravi Saveza, da reši kar najbolj

povoljno vprašanje hipotekarnega kredita za državne uslužbence.

H koncu svojega poročila opozarja uprava Saveza ponovno na to, da Savez ne deluje niti cela tri leta in da je to dejstvo velike važnosti za presojo njegovih uspehov in neuspehov.

Ob 50 letnici »Hranilnega in posojilnega konzorcija v Ljubljani r. z. z o. j.

II. poglavje.

V konzorciju je za tem nastopilo zatišje, ki je trajalo par let. Izgleda, kot bi se bili hoteli njegovi gospodarji nekoliko oddahnuti na svojih lavorikah. Je pač zakon narave tak, da so tudi oni postali sčasoma starejši, okornejši, komednejši in naveličani.

Ampak oglašati so se jeli ljudje nove orientacije — mladini, ki so jih vznemirjali pri tem počitku. Na občinih zborih so zavele sveže, ostre sape. Mali opoziciji se je posrečilo zriniti se v odbor — in tako sem prišel vanj tudi jaz, nakar sem že leto za tem 1903 postal celo funkcionar konzorcija, kar naj je pomenilo nekako koncesijo mlajši, po modernih reformah stremeči generaciji. Tega je sedaj dobrih 22, nepretrganih let trdega organizacijskega dela, polno nad, plodu, a tudi obilo razočaranj.

Prosim Vas pa, gospodje, da bi me razumeli prav in mi ne očitali neuglajenosti in samovoljnosti, ako bom mestoma kajpada tu-

Po končanih študijah so bili ti živi desinfektorji takoj nameščeni. In sedaj jih imamo pri naših srezih, hvala Bogu!

Imamo in neobhodno jih potrebujemo tako, kakor neobhodno potrebujemo n. pr. agrarne urade, okrajne ekonomes in njih pomočnike, obrtno-zadružna nadzorništva, inšpektorje dela, borze dela, okrožne zdravniške in živinozdravnike itd. Imajo sistemizirano plačo, za potovanja (razkuževanja) jim pa pripadajo še potnine. Ker pa kužnih bolezni ni dosti, so začasno navezani na borme mesečne prejemke ter tako tudi oni prispevajo k številu nepotrebnega uradniškega proletarijata. (V izogib napačnemu umevanju gornjih izjav in o nepotrebnosti nekaterih uradov in funkcij moram pripomniti, da so nekateri teh in sličnih uradov in poklicev docela nepotrebni, drugi so pa potrebni, toda v drugi obliki. Nepotrebne odpraviti in tisto malo neznatne in neznane kompetence prideliti drugim, ostale pa preurediti tako, da kot svobodni poklici ne bodo prejemali sistemiziranih plač. Kajti čudno je, da dobi »uradnik« ki se parkrat v tednu prikaže v pisarni in ki sicer izvršuje svoj svoboden poklic, ravnotako ali še večjo plačo kakor tisti, ki sedi po

»Papa pravi da imaš itak lepo uro od botra, če je pokvarjena, jo bomo dali v popravilo«. Še danes se mi zdi za malo! Odgovor me je temveč vjezil, ker sem bil mami zaupal, da moja birmanska ura ne gre več, odkar sem jo od znotraj izprašil, od zunaj pa lepo umil s finim milom.

Desinfektor je bil boljše sreče kakor moja verižica. Pa pravijo nekateri, da nam uprava ne »valja«! Takoj je bil razpisan večtedenski tečaj za tiste, ki so se hoteli posvetiti težavnemu študiju razkuževanja. Mislim, da se je od kandidatov zahtevala med drugim celo pismenost, v izgled se jim je pa stavila namestitvev za okrajne desinfektorje. Čudno in neverjetno in nezdrav pojav v naši žurnalistiki je, da časniki niso poročali o rezultatu težavnih skušenj. Tako ne vemo niti, kdo je skušnjo prestal; tem manj pa vemo za odličnjake. Da se ni poročalo o reprobacijah in ponavljalnih izpitih, je umevno, ker je to diktat žurnalistične diskrecije. Mimogrede bodi omenjeno, da so se kandidati udeležili tečaja na državne stroške, kar je samoobsebi umevno in ustavno, kajti pouk je prost taks in pristojbin.

di omenjal svojo osebo. Koli neizbežno, toli mi bilo neljubo, če bi po Vašem morda kaj preveč podčrtaval v tej osebi onega faktorja, v kojega rokah je zadnjih 20 let v največji meri ležala usoda konzorcija.

Nujno je bilo treba temeljite preureditve konzorcij v povzdigo njegovega poslovnega dela. V pisarni je bilo treba odpraviti nebroj upravnih nedostatkov. Uradovalo se je nemško. Na zunanje je bilo treba propadajoči renome zopet dvigniti, pridobiti prometnih sredstev, pritegniti novih članov, dunajski centrali pa energično pokazati zobe.

Kar se tiče te slednje, sem vzel prvo prilžnost, ki se mi je nudila, to je bil občni zbor leta 1903 — za povod, da sem si jo bil kot poročevalec temeljito privoščil.

Šlo je za vprašanje zidanja uradniških hiš v Ljubljani. Poudarjajoč tozadevno potrebo, sem pozval centralo na zidanje take hiše v Ljubljani, kakor jih je imela na Dunaju, Gradcu, Pragi in Budimpešti.

Naravno, da pri tej priliki nisem štedil z očitki, ki so leteli na račun njenega pristranskega in nelojalnega postopanja pri podeljevanju podpor slovenskemu delu članstva.

Končno sem zahteval večjih kreditov za konzorcij v povzdigo njegovega poslovanega prometa. Ista centrala, ki je italijanskemu konzorciju v Trstu, ki je bil vsled nespretnosti odbora prišel skoro na kant, priskočila z ogromno vsoto 60.000 goldinarjev, za ljubljanskega ni zmogla niti par tisoč kron.

S temi očitki sem centralo, ki je bila doslej nekak »nolli me tangere«, zadel v živo. Tega mi na Dunaju zelo dolgo nismo mogli Tega mi na Dunaju zelo dolgo nismo mogli zneših letih započel zavarovalno akcijo v velikem stilu širom kranjske dežele.

Kakor omenjeno, se je uradovalo nemško. Temu ni bila morda toliko kriva narodna nezavednost slovenske večine, kot njena, Slovencem sploh lastna slabost, da je iz obzirnosti napram par nemškim odbornikom še vedno trpela birokratični cof, ki je pripuščal

8 in več ur na dan v uradu. Še bolj čudno je, da dobivajo sistemizirano plačo svobodni poklici, ki sploh ne vedo, v čem obstoji njihova uradniška funkcija in ki razun prejetja plače nimajo nikakih stikov ne z državo ne s samoupravo.)

Skoraj bi docela zašel. Temo o desinfektorjih moram primerno zaključiti. Kakor že rečeno imamo pločevinaste kotle, ki se imenujejo desinfektorji; ker so pri okr. glavarstvih, jih moramo imenovati okrajne ali srezke. Kako bo sedaj s tituliranjem? Živa bitja, več ali manj pismena, ki so prestala predpisane skušnje in ki so postavljena na »odgovorna zvanja rukovateljev« teh sreskih desinfektorjev imenujemo in se sami tudi znajo predstaviti za srezke desinfektorje. Kaj sedaj? Če in ker imamo v dokazano prepotrebem ministrstvu narodnega zdravja toliko plodovitih strokovnjakov, ki takorekoč na akord pesnijo skoraj tedensko terminirane uredbe, pravilnike, spremembe in spopolnitve, smemo zahtevati, da se tudi ta titulatura na nek način in brez zamere diferencira. Caveant consules... ki je sicer že precej obrabljena fraza, je zopet enkrat na pravem mestu. Kajti n. pr. ni vsejedno, če razžališ mrtvega desinfektorja (kotel) kot takega ozir. kot inštitucijo v njegovem najvišjem izviru, ali če razžališ živega desinfektorja kot takega ali kot zvanje. Vidiš, že plešejo in se kregajo za kompetenco razni 103, 65, 104 paragrafi k. z. ali s. k. z. »Če bo falot uvidel, da bi ga živji desinfektor spravil pred okrajno sodišče, bo rekel, da je imel v mislih mrtvega, tj. kotel samo da pride, če le mogoče pred poroto«, me je pred par dnevi očetovsko poučeval vsled običajnega izida porotne obravnave ozlovoljenj državni pravdnik.

nemškemu jeziku nezasluženo privilegirano stališče.

In to je bil povod tej dobrodošlici.

Mimo drugega je torej tudi bil nacionalni moment, ki je vpil po čiščenju. In šlo je... Le začeti je bilo treba. Slovenskemu referanju so polahko sledile tiskovine, za temi društvena pravila in slednjič po znanih krvavih septemberskih dogodkih leta 1908 je bila slovenščina proglašena za službeni jezik konzorcija.

Rad in z veseljem se spominjam te uporne, kipeče, ustvarjajoče »Sturm- in Drangperiode« — in peščice onih resnih sodelavcev, mož velikih misli in strokovnega znanja, iz katerih je izšlo toliko konkretnih impulzov. Od teh naj pri tej priliki še posebej omenjam: Ivana Podgornika, sedaj poštnega uradnega ravnatelja in našega večletnega predsednika Antona Wolfa, poštnega urad. ravnatelja, dr. Frana Windischerja, ter umrlega Avgusta Zajca in Valentina Žuna, slednja oba priznana finančna strokovnjaka.

Tako je šlo stopnjema dalje in konzorcij je prišel zopet do sape.

Od začrtane poti se konzorcij tudi med svetovno vojno ni oddaljil. Pozivu vojnega ministra na podpis vojnega posojila se nismo odzvali. Sicer je pa šla vojna mimo konzorcija brez sledu.

Kakor po nevidni roki, je bil očuvan vseh gospodarskih kriz in streslajev v tej vojni, ki je sicer napravila toliko zla in neprecenljive kulturne in materialne škode.

Nikakor pa ni to pripisovati samo srečnemu slučaju. Ampak jedro in notranji ustroj konzorcija sta zdrava. Razveseljivo znamenje solidnosti uprave njegove potrjuje najbolj dejstvo, da v tej celi dolgi, križev in borb polni polstoletni dobi, s katero se komaj more meriti še kaka druga zadruga na Slovenskem, konzorcij sploh ni imel nikakih poslovnih izgub.

III. poglavje.

Po političnem prevratu leta 1918. je bil konzorcij postavljen v čisto nov položaj. Dočim je bil dotlej vezan na tradicije in direktive z Dunaja, postal je na mah samostojen ter je poskočil na važnosti in pomenu.

Kakor smo z navdušenjem pozdravili ta preokret in se postavili na službo novi državi, smo se javni nameščenci obenem tudi zadovoljili, da od še ne konsolidirane države še dolgo ne bomo mogli pričakovati zadovoljive uravnave našega ekonomskega položaja.

In kakor vidite, prijatelji, teče do danes že šesto leto jugoslovenski državi, a do pičice smo imeli prav: kajti slejkoprej smo navezani na samopomoč.

V to dobo spada razdolžitvena akcija javnih nameščencev, katero sem sprožil in delal zanjo jaz, v besedi in pisavi.

Velika zasluga gre v tem oziru tudi g. predsedniku Ivanu Podgorniku, s katerim sva antišambrirala in pritiskala kljuko pri nešteti, kakor aprilsko vreme se menjajočih vladah na Bleiweisovi cesti.

S kakimi uspehi — dandanes menda ni nobenega več med Vami, ki bi bil o tem še nepoučen.

Vendar moram na kratko omenjati tudi ta odlomek, da bo zgodovina konzorcija do kraja njegovega polstoletnega obstanka zaokrožena.

Da bi tudi faktično postal neodvisen, je konzorcij moral v prvi vrsti otresti se sam svojih obveznosti napram svojemu največjemu upniku, bivši centrali na Dunaju.

Dolg je znašal okroglo 71.000 kron.

Kot sekvester neke nemške hiše sem naložil pri konzorciju na hranilno vlogo 87 tisoč kron, s katero vsoto smo plačali Dunaj ter nam je še ostalo nekaj za podlago našemu poslovnemu prometu.

Drugi uspeh pa je beležiti v tem, da se nam je posrečilo poverjenišvo za socialno skrb, kateremu je takrat, to je l. 1920-21 načeloval g. Adolf Ribnikar, prepričati o potrebi in nujnosti razdolžitvene akcije za javne nameščence. In konzorcij je v resnici dobil 600.000 kron obratne glavnice proti 20 odstotnemu obrestovanju.

Ta glavnica se je imela v prvi vrsti uporabiti za odplačevanje uradniških dolgov v avstrijsko republiko, izjemoma pa so se smeli dajati od nje krediti onim, ki so ne po lastni krivdi zašli v dolgove, vsled katerih jim je bila ogrožena eksistenca.

Tako je bil podan temelj razdolžitvene problema javnih nameščencev, s katerim se ubada konzorcij še dandanes.

Kakor rdeča nit, tako se skozi vso preteklost konzorcija vleče krvava potreba po cenemem kreditu.

Če je že v predvojni dobi, ko so bile življenjske prilike vendarle znosnejše, bil konzorcij primoran iskati večjih kreditov, tembolj je to razumljivo po težkih posledicah vojnega in povojnega časa, ko so javni nameščenci, iščoč posojila, kar trumoma jeli pritiskati nanj.

Posrečilo se nam je sicer pritegniti tukajšnji Čekovni zavod v naš tekoči račun z vlogo 75.000 dinarjev po 70 odstotni obrestni meri. A to je trajalo jedva dobrega pol leta.

Baje po nalogu direktije poštnskih štedionica v Beogradu nam je Čekovni zavod zopet odpovedal svojo naložbo.

Odpoved je prišla tem bolj nepričakovano, ker je konzorcij itak v škripcih, upal doseči poleg že obstoječega še nadaljnega kredita, za katerega je bil zaprosil v smislu pravilnika za poštanske štedionice.

Pa ni bilo nič, kljub temu, da sva s predsednikom vnovič nataknila rokavice...

Iz zadrege nam je večkrat pomagala »Zveza slovenskih zadrug«, kateri dolgujemo točasno 30.000 Din po 90 odstotni obrestni meri.

Izhoda iz vednih zagat sem skušal dobiti tudi s tem, da sem se prizadeval organizirati razpoložljivi društveni kapital javnih nameščencev. Ti poizkusi pa so le v minimalni meri uspeli zaradi nedostatnega smisla njih organizacij za gospodarsko vzajemnost.

Vzlic vsemu naj nam ne omahne pogum, naj ne sklenemo rok, Zagrabimo zopet za delo. Ob vztrajnem, smotreno urejenem in razdeljenem in organizacijskem delu se nam slednjič mora posrečiti, da se dokopljemo do stalnega vira, ki bo omogočal konzorciju trajne uspehe v korist in ekonomsko zaščito javnih nameščencev.

Konec.

Prihajam h koncu.

Tekom mojeg poročila sem se načeloma izogibal številkam, da ne bi bilo poročilo preveč utrudljivo. Popolnoma izpustiti jih pa tudi ne gre, ker bi potem celotna slika ne bila popolna. Dodatno bom tudi to opravil in seveda tudi bolj nahitro in v naslednjem navedel le nekaj najmarkantnejših postavk oziroma podatkov iz statistike in preteklosti konzorcija.

Od početka do danes je konzorciju pristopilo 1056 članov.

Najstarejši še živeči član je monsignor Tomo Zupan, profesor v pokoju, član konzorcija od 13. novembra 1883., t. j. čez 40 let.

Predsednikov je bilo vsega skupaj 12.

Načelovali so:

Pirker Rajko	od 1874—1878
Verderber Ivan	» 1879—1886
Haubitz Lovrenc	» 1887—1888
Bregar Vilibald	» 1889—1896
Wester Avguštín	» 1897—1900
Pfeifer Josip	» 1901—1904
Lukesch Viljem	1905
Vesel Rudolf	1906

Žebre Alojzij » 1907—1909
Semen Albin » 1910—1917
Bajič Franc » 1918—1919
Podgornik Ivan » 1920 dalje ...

Od navedenih predsednikov so umrli: Pirker, Verderber, Haubitz, Bregar, Pfeifer, Lukesch, Žebre, Semen, vseh skupaj 8.

Od starejše generacije, to je v prvi polovici obstoja konzorcija, se z najdaljšo, nepretrgano funkcijsko dobo (30 let) kot odbornik in funkcionar more ponašati že v poročilu imenovani g. Anton Svetek.

V drugi polovici obstoja konzorcija gre senjorstvu z ozirom na najdaljšo aktivnost v načelstvu Ivanu Rostanu, to je moji malenkosti, ki šteje od leta 1902 do danes 23 nepretrganih let.

Za njim pride g. Rudolf Vesel, ki je bil član nadzorovalnega sveta od l. 1895—1904; v letu 1905 in 1906 član načelstva in potem od l. 1911 do danes zopet član načelstva. Torej v nadzorstvu 10 let, v načelstvu pa 13 let s presledki 4 let. Funkcijonar je od leta 1912.

Tretje mesto zavzema g. Ivan Podgornik, stalni član načelstva od 22. aprila 1909, to je skozi 15 let, predsednik od l. 1920 dalje.

Od ostalih odbornikov bi bil zlasti pohvalno omenjati eden najvestnejših obiskovalcev odborovih sej g. Veličan Fink, ki je bil že od leta 1905—1918 sicer kot namestni član v načelstvu in od l. 1919 dalje stalni član, vendar pa se je že kot namestni član pridno udeleževal vseh odborovih sej.

Prve člane načelstva iz leta 1874 sem bil že uvodoma svojega poročila omenil.

Člani odbora v jubilejskem letu pa so ti le gospodje:

a) načelstvo:

Podgornik Ivan, p. uradni ravnatelj, predsednik; Magolič Srečko, rač. svetnik, predsednikov namestnik; Binter Rudolf, davčni nadupravitelj, Fink Veličan, mag. blagajnik v p., Matjašič Miroslav, poštni sekretar, Potočnik Alojzij, inspektor ček. zavoda, Primožič Leopold, sodni nadoficijal, Rostan Ivan, rač. nadsvetnik, tajnik, Vesel Rudolf, blag. ravnatelj v p., blagajnik.

b) nadzorstvo:

Praprotnik Vilko, davčni upravitelj, načelnik Uršič Fran, davčni nadupravitelj, njegov namestnik; Laurič Ivo, davč. nadupr. in šef davč. obl., Mohorčič Ignacij, davčni upravitelj v p., Tuzes Janko, poštni kontrolor.

Častnega člana je imel konzorcij doslej le enega, t. j. Viljem Lukescha, večkratnega predsednika v načelstvu in nadzorstvu.

Me spešitelji konzorcija navaja starejša kronika še iz časov prvih pojavov asociacije intelektualcev, ki segajo celo v leto 1865 nazaj:

dvornega svetnika kneza Lotarja Metternicha-Winneburga;

namestniškega svetnika Ivana Bosicija; finančnega nadsvetnika in znanega zgodovinarja Avgusta Dimitza;

sekcijskega šefa Benjamina Possanerja pl. Ehrentala.

V najnovejšem času gre to častno mesto le še Adolfu Ribnikarju zaradi naklonitve izdatnega posojila konzorciju, ki mu je bil podan tem načinom temelj uspešnega razvoja, kakor že v poročilu omenjeno.

Kar se tiče števil, so najzanimivejše one, ki govore o izplačanih posojilih.

Izplačalo se je v letih 1874—1899 goldinarjev 227.233 ali

1900—1918	»	635.894
1919	»	55.718
1920	»	62.624
1921	»	457.016
1922	»	1.111.892
1923	»	985.092

vsega kron 3.262.702

Ako primerjamo posamne postavke med seboj, dobimo jako interesantne zaključke.

Tako n. pr. se je samo v letu 1921 izplačalo toliko, kakor prej v vseh letih 1874—1899. (Konec prih.)

„Trgovski list“ in Nabavl. zadruga drž. uslužbencev.

Štev. 77. »Trgovskega lista« z dne 3. VII. 1924. prinaša pod naslovom »Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev« članek, s katerim se opravičuje zaradi napada na naše zadruge in izjavlja, da je bil napad neutemeljen. Članek se glasi:

Na odziv »Našega Glasa« na članek, ki smo ga pod gornjim naslovom pred kratkim priobčili, nam pošilja dopisnik poleg pojasnila, da je svoje informacije črpal iz slučajnih pomenkov v krogu sozadružnikov, še sledečo izjavo:

Članek ne vsebuje nobene neposredne konkretne trditve o kakih nepravilnostih v upravi zadrug in tudi nima namena koga osebno žaliti. Ker se konkretni slučaj v članku omenenih »zarad« ne morejo dokazati, preklicuje dopisnik tozadevna namigavanja ter lojalno izjavlja, da funkcionarji nabavljalnih zadrug in njihovega »Saveza« opravljajo ta odgovorni in trudopolni posel brez vsakega sebičnega namena iz požrtvovalnosti za dobrobit svojih tovarišev, pri katerih uživajo polno in splošno zaupanje.

Inkriminirani očitki kakih »zarad« torej izvirajo iz napačnih informacij.

Volitve na odborniška mesta se vršijo brez vsakega zunanega vpliva ter se izvoljeni skoro praviloma branijo sprejeti mandate. Poveritev odborniške časti smatrajo za izraz splošnega zaupanja. Za poslovanje ne dobivajo ali sploh nikake ali pa tako skromno odškodnino, da ni v nobenem razmerju s trudom in zamudo časa. Kake »zarade« pa se v nobenem slučaju ne more dokazati.

Presoja o uspehih nabavljalnih zadrug in njihovemu vplivu na materijalni položaj včlanjenih zadržnikov pa prepuščam zadržnikom samim.

Poziv.

Na članek v »N. Gl.« z dne 30. junija tl. pod naslovom »Trgovski list« proti »Nabavljalnim zadrugam drž. uslužbencev« poziva podpisana zadruga pisca drugega dopisa, za katerega uredništvo ni hotelo prevzeti odgovornosti in v katerem pisec podtika zadrugi nerealno poslovanje in da so se na nelep način sami vrinili na vodilna mesta gospodje, ki pač ne poznajo požrtvovalnosti in jim gre gotovo bolj za lastno krist, da pokaže toliko svoje močnatosti in poštenosti, da sporoči svoje ime. Spricho njegovih »točnih in zanesljivih informacij«, ki jih je prejel ali morda sam doživel mu to pač ne bo pretežko. Podpisana odbora pa hočeta dobiti priliko, da izneseta pred merodajni forum tudi svoje dokaze o poslovanju v zadrugi in o svoji izvolitvi.

Uredništvo »Našega Glasa« pa prosimo, da nam z ozirom na odklonitev odgovornosti sporoči ime pisca omenjenega dopisa, da bo mogoče z njim govoriti v primeru, ako bi se on proti pričakovanju ne javil sam.

Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani.

Za upravni odbor :

Karl Urbančič, s. r.

Josip Beguš, s. r.

Za nadzorni odbor :

Zarko Boltavzar, s. r.

t. č. predsednik

Janez Flegar, s. r.

t. č. tajnik.

VESTNIK.

K izvršitvi zakona o civilnih državnih uslužbencih. (Po zagre škem »Našem Glasu«.) V rav-

nanje državnim uslužbencem prinašamo mnenje stalne komisije o spornih in nejasnih odredbah zakona o civilnih državnih uslužbencih. To mnenje služi državnim oblastem kot avtentična interpretacija zakona.

1. Na vprašanje o tolmačenju prvega odstavka čl. 245 zakona je komisija mišljenja, da bi bilo treba najprej zbrati podatke onih ministrstev, ki imajo potrebo, da se ta določba izvede. Nato bi moral predpisati ministrski svet uredbo, s katero bi označil s.roke, za katere se dovoljuje prestop iz nižje v višjo kategorijo po čl. 245. Komisija izrecno poudarja svoje mišljenje, da se čl. 245 ne more uporabljati za one, ki šele prihajajo v službo, temveč samo za one, ki so že državni uslužbenci. Dalje je komisija mnenja, da se oni drž. uslužbenci, ki so že vstopili v službo in v nižjo kategorijo po odredbah prehodnih naredb in z izvestnimi beneficijami, ne morejo poslužiti določb iz čl. 245 zakona.

2. Glede izp. tov. predpisanih v čl. 54 zakona, smatra komisija za potrebno, da se takoj pozove vsa ministrstva, da izdajo pravilnike in obrazložitve komisije za polaganje državnega izpita, predpisanega v čl. 54.

3. Na vprašanje, kako da se ima odrediti družinska penzija, ako je upokojen državni uslužbenec po starem zakonu, a nastopa primer za odmero te pokojnine v dobi veljavnosti novega zakona, je komisija sledečega mnenja: po čl. 146 se vzame kot osnovo osebno pokojnino uslužbenca na dan smrti in sicer pokojnino po starem zakonu, a od te osnove je treba odmeriti družinsko penzijo po čl. 148 novega zakona.

4. Na vprašanje, kako da se računa efektivno trajanje vojnih službenih let, je komisija mnenja, da se računa v smislu čl. 241 stvarno prevečeni čas v službi, to je toliko dni v enem letu, kolikor dni je bil dotični stvarno v službi.

5. Na vprašanje o uporabi čl. 43 zakona glede dodatkov za deco, ako zakonca, bodisi to aktiven ali upokojen državni uslužbenec, ne živita skupaj, je komisija mnenja, da dobiva dodatek oni izmed soprogov, pri katerem je deca pravno na izdrževanju, brez ozira na to, pri komu da je deca faktično.

6. Ministrstvo vojne je postavilo vprašanje, ali pripada kontraktualnim uradnikom pri tem ministrstvu beneficija po čl. 125 zakona o civilnih državnih uslužbencih. Komisija je v tem primeru mišljenja, da te beneficije ne pripadajo družinam kontraktualnih uslužbencev, pa naj bodo ti uslužbenci postavljeni po zakonu o civilnih drž. uslužbencih ali po zakonu o ustroju vojske in mornarice. Čl. 280 zakona o ustroju vojske in mornarice ureja vprašanje o višini njihovih prejemkov odnosno nagradi za njihovo delo.

7. Na vprašanje o uporabi čl. 117 glede določitve čina je komisija mnenja: z ozirom na to, ker so v isti grupi in isti kategoriji s. arejšine in podrejeni uradniki, ali se poedino zvanje kot izredna beneficija predvideva tudi v višji grupi od starejšinskega zvanja te grupe, se opredeli čin uslužbenca v tem primeru na podlagi starejšinskega odnosa v dotični stroki pored uslovov, predvidenih v čl. 117.

8. O vprašanju glede veljavnosti o vštetihi službenih letih na podlagi člena 282 finansijskega zakona za l. 1922/23, ki je že ukinjen je izdala komisija sledeče mnenje: rešenja katera so izdajali poedini ministri po čl. 282 finansijskega zakona konstatirajo samo fakta o službenih letih dotičnega uslužbenca. S temi rešitvami pa si ni pridobil nihče nikakih pravic, ker se izda odlok, s katerim se pridobe pravice o vštetihi službenih let, šele v onem momentu, ko se regulira pokojnina uslužbencem. S tem odlokom dobi uslužbenec izvestne pravice glede vštetihi službenih let, a ne s kakršnimkoli rešenjem, s katerim se izgotavlja le fakt po čl. 282 finansijskega zakona o službovanju za čas vojne. Tudi v pogledu komisije odloke po čl. 241 zakona o civilnih državnih uslužbencih ne predstavljajo ta rešenja nikakega odloka, s katerim se pridobe izvestne pravice. Komisija ima pravico in dolžnost, da o tem vprašanju šele razpravlja z ozirom na čl. 241 zakona. Šele po odločbi prevedbene komisije dobi uslužbenec izvestne pravice.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali: g. Jože Količ, profesor v Ljubljani 10 Din; g. Schmit Drago v Trebnju g. Drevenšek Josip v Šoštanju g. Juršič Alojzij v Gornjem gradu in g. Matcen Martin v Ljubljani in g. Arko Rudolf v Ljubljani vsak po 5 Din. Srčna hvala. — Uprava, TOVARIŠI - NAROČNIKI Članka o nazivih v zadnji številki! Prosimo opazke pri naslovu in nakažite nam nemudoma tam označeno znesek! Uprava.

„Hotel Slon“, Ljubljana
Moderno preurejeno kopališče, restavracija inkavarna
Centralna kurjava!

Zadružni vestnik.

Osvoboditev od plačevanja taks. Savez nabavljalnih zadrug drž. nameščenec v Beogradu obvesča vse včlanjene zadruge o sledečem rešenju ministrstva financ (generalna direkcija posrednih davkov), izdano pod št. 17.801 z dne 24. aprila 1924 in objavljeno v »Službenih Novinah« št. 106/24:

Na osnovi drugega odstavka točke 15. člena 6. »Zakona o taksah« je odobril minister financ s svojim rešenjem št. 17.801 danasnega dneva, da gah državnih uslužbencev od 28. XII. 1921 glede velja propis čl. 77 »Zakona o nabavljalnih zadrugah državnih uslužbencev« od 28. XII. 1921 glede osvoboditve od plačevanja taks za Savez nabavljalnih zadrug in za Nabavljalne zadruge, ki so včlanjene v Savezu v sledečih primerih:

Za potrditev pravil, za izmeno in dopolnitev pravil, za vpis pravil v zadružni (trgovinski) register in za objavo o tem v »Službenih Novinah«.

Za vse prijave sodišču za vpis v zadružni (trgovinski) register in za objavo v »Sl. N.« in da so uvedene v zadružni register.

Za overovljenje podpisov članov upravnega odbora in za prijave sodišču, da se vpišejo ti člani v zadružni (trgovinski) register.

Za prijave sodišču izprememb v sestavi upravnega odbora zaradi vpisa v zadružni (trgovinski register).

Za potrdilo vseh računskih in ostalih poslovnih knjig zadrug in Saveza.

Za posle o vplačanih deležih zadrug in zadrugnikov.

Za prošnje sodišču za odobritev sklicanja skupščine in za odloke sodišč o teh prošnjah.

Za prizive zadrug in Saveza proti sodnim odlokom z zahtevo, da se ti odloki preklicajo.

Za tožbe sodišču Saveza in zadrug proti članom upravnega in nadzornega odbora kakor tudi proti uslužbencem Saveza in zadrug za vse zloupotrebe, izvršene pri manipulaciji z imovino zadrug ali Saveza. Ako bi bili uslužbenci obsojeni, se jim dosodijo tozadevne takse.

Za objavo letnega računa v Sl. N.

Za objavo letnega računa v zadružnih lokalih ali na drugem primernem kraju.

Za oglase Saveza in zadrug v zadružnih listih o svojih poslih, ako so ti listi namenjeni zgolj potrebam Saveza in zadrug.

Za izvide otvorjenih in tekočih računov med Savezom in zadrugami ter za izdavanje faktur, priznanj, blagajniških potrdil zadrug in Saveza državnim in samoupravnim oblastem.

Za otvorjene in tekoče račune, katere imajo zadruge in Savez pri poštnih hranilnicah in državnih hipotekarni banki.

Za brzojavne prošnje iz T. št. 271 taksne tarife, s katerimi se zahtevajo od železniških postaj vagoni za prevoz robe ali se naroča premog od državnih rudnikov.

Za vse ostale predstavitve, prošnje in prepiske z državnimi in samoupravnimi oblastmi, v kolikor spadajo glede plačevanja taks pod odredbo T. št. 1 taksne tarife, ali samo za posle Saveza in zadrug.

Za vse priloge, ki se prilagajo prošnjam, prizivom, tožbam in predstavkam državnim in samoupravnim oblastim, a ki po teh propisih ne podležejo taksi in čeprav priloge kakor originali niso podvrženi taksi.

Za poročilo Saveza pristojnemu sodišču zaradi uvedbe likvidacije posrednih zadrug in za sodne odloke o tem.

Za prijavo sodišču o prestanku zadrug, za objavo prestanka v Sl. N. in za poziv upnikom.

Za prijavo likvidatorja sodišču od strani nadzornika, za njegov vpis v zadružni (trgovinski) register, za overovljenje podpisa likvidatorjevega in za naznanilo o izpremembi v osebi likvidatorja.

Za izdavanja pozivov upnikom, ki se niso prijavili in za izročitev teh pozivov sodišču.

Za osvoboditev od plačevanja taks za posle Saveza zaradi organizacije zavarovanja zadrugnikov se bo izdal odlok takrat, kadar se bo pričelo s to organizacijo.

O tem se obveščajo vse državne oblasti zaradi znanja.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK.

P Najcenejše stare in nove
PISALNE STROJE
kakor tudi vse potrebščine pri
L. Baraga

Ljubljana Ljubljana
SELENBURGOVA UL. 6/1
Mehanična delavnica (popravljalnica)

Tovarna čevljev Peter Kozina & Komp.
izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje
ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1., Prešernova ulica; Zagreb, Račkoga ulica 3.

Modna in športna trgovina
za dame in gospode
P. Magdič
LJUBLJANA
nas proti glavnemu pošto.
Telefon int. 438.

Tvrdba **Josip Petelinc**
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
priporoča najboljša šivalne
stroje in kolesa, Gritzner, potre-
bščine za šivilje in krojače
modno blago in galanterijo.

Krojaštvo **Fran Iglič** Krojaštvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. št. 28.
Izdelovanje oblek za gospode, otroke in uniforme.
Za dame po najnovejšem modernem kroju.
Lastna zaloga modnega blaga.
— Uradnikom znaten popust. —

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spo-
minskih izdelkov, galanterijo
in parfumerijo

M. Mihelič
Ljubljana, Šelenburgova ul.

„ZVEZDA“
Ljubljana.

„Aikadont“
zobna pasta.
Glavna zaloga drogerija.
Anton Kanc, Ljubljana.

Za nakup
kuhinjske opreme, postelinskih vlož-
kov, železnih postelj, priprave za
vkuho, adja, pohištvenih okovov
in druge železnine se priporoča
FRAN ŠTUPICA
veletrgovina z železno in poljedelski-
mi stroji, zaloga smodnika, razstreljiv in
cementa. — Nakup starih kovin
v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 1.

 L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15.
priporoča svojo zalogo
dežnikov in solnčnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z. o. z. v Ljubljani
Centralno skladišče in prodaja na debelo v palači „Vzajemne poso-
ilnice“ na M. klošičevi cesti poleg hotela „Union“. — Prodaja na drobno
v Stritarjevi ulici št. 5 in na Dunajski cesti št. 29 v hiši „Gospodarske zveze“.
Prodaja tudi na obroke proti garanciji uradov.
Samo prvovrstni češki izdelki! — Pred nakupom si oglejte naše zaloge!

Kavarna — Restauracija — Vinska klet
s prostiranim senčnatim vrtom.
Točijo se pristna štajerska in dolenska — metliška vina, vedno sveže pivo „Union“ in „Žalec“. Sveža gorka in
mrzla jedila po zmernih cenah vedno na razpolago.
Dnevno od 17. do 24. ure koncert.
Za obilen obisk se priporočata

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščenec in upokojenec za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorna urednica Štebi Alojzija. — Tiska Narodna tiskarna v Ljubljani.

Priporoča se za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin
tvrdka
M. Tičar, Ljubljana.

Priporoča se
modna trgovina
A. Šinković nasl. K. Soss
LJUBLJANA, Mestni trg 19.

:: Gostilna pri „Kolovratu“ ::
Ljubljana, Pred škofljo št. 14.
Toči najboljša pristna štajerska (ljuto-
merska) in dolenska vina.
Mrzla in gorka jedila vedno na razpo-
lago. Cene zmerno, postrežba točna.
Za obilni obisk se priporoča
Tomaž Bizilj.

Tovariši!
Priporoča se Vam trgovina s papirjem,
pisarniški in šolski potrebščinami
K. Tilla nasl. A. Gruber
Ljubljana, Kongresni trg št. 8.
Prvovrstno blago in zmerno cene.

Priporoča se
I. Korenčan
trgovina pletenin, norimber-
škega in galanterijskega blaga
na veliko in malo.
Velika zaloga volne za plet-
enje jumperjev, nogavic itd.
Cene nizke — postrežba točna.
Ljubljana, Mestni trg 20.

Perje in puh
C. J. HAMANN
— Ljubljana, Mestni trg 8. —

Fran in Roza Krapeš